

rättsfall vid **55:3, 51:4** – HovR ansågs äga i samband med undanröjande av TR:s avvisningsbeslut och återförvisning av målet till TR:n upphäva även TR:ns beslut i rättegångskostnadsdelen, fastän denna ej omfattades av ändringsyrkandet **H 1997:288** – Överklagande i vilket endast yrkades undanröjande av TR:ns dom pga. rättegångsfel tillätet **H 2010:93**.

5 § Om inte överklagandet avvisas enligt 3 §, skall tingsrätten efter utgången av den i 2 § angivna tiden sända över detta och övriga handlingar i målet till hovrätten.

Handlingarna skall översändas genast, om klaganden framställt ett yrkande som fordrar omedelbar prövning, såsom ett yrkande om kvarstad eller ett yrkande om upphävande av ett beslut om sådan åtgärd eller av ett beslut om att dom får verkställas även om den inte har laga kraft. Till dess att den i 2 § angivna tiden har gått ut, skall dock en kopia av överklagandet finnas tillgänglig vid tingsrätten. **Lag 1994:1034**.

6 § Om det finns något annat hinder mot att ta upp ett överklagande till prövning än att detta kommit in för sent, får hovrätten omedelbart avvisa överklagandet. **Lag 1994:1034**.

Sedan två personer ålagts solidarisk betalningsskyldighet och den ene utan förbehåll betalat hela beloppet, kunde överklagande av den andre inte prövas **H 2006:101** – När någon annan än svaranden betalar käranden enligt en överklagad dom, har svaranden ändå ett klagointresse om han eller hon inte slutligt har befriats från sin betalningsskyldighet enligt domen, såväl i förhållande till käranden som i förhållande till betalaren **H 2018:467**.

7 § Uppfyller överklagandet inte föreskrifterna i 4 § eller är det på annat sätt ofullständigt, skall hovrätten förelägga klaganden att avhjälpa bristen. Något föreläggande behöver dock inte meddelas om överklagandet är ofullständigt endast i fråga om sådana uppgifter som avses i 4 § första stycket 4.

Följer klaganden inte föreläggandet skall överklagandet avvisas, om det är så ofullständigt att det inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en rättegång i hovrätten. **Lag 2005:683**.

HovR:s beslut att avvisa överklagande då den uppgivne klaganden inte var part i ärendet undanröjdes pga. rättegångsfel då HovR bort klarlägga partsställningen **H 2006:605** – Jfr rättsfall vid **51:7**.

7 a § Om överklagandet inte avvisas enligt 6 § eller 7 § andra stycket, ska hovrätten besluta om prövningstillstånd ska meddelas. Om det behövs, ska beslutet föregås av skriftväxling.

Om det finns särskilda skäl, får sammanträde hållas innan frågan om prövningstillstånd avgörs. Till ett sådant sammanträde ska parterna kallas. Uteblir en part, får frågan ändå avgöras. (Införd g. **Lag 2005:683**; ändr. g. **Lag 2008:649**.)

Se **49:12, 14** och **14 a**.

8 § Beviljas prövningstillstånd, ska överklagandet delges motparten med föreläggande att svara skriftligen inom en viss tid, om detta inte redan har skett.

Har tingsrätten avslagit ett yrkande om kvarstad eller någon annan åtgärd enligt 15 kap. eller upphävt ett beslut om en sådan åtgärd, får hovrätten omedelbart bevilja åtgärden att gälla tills vidare. Har tingsrätten beviljat en sådan åtgärd eller förklarat att domen får verkställas även om den inte har laga kraft, får hovrätten omedelbart besluta att tingsrättens beslut tills vidare inte får verkställas. **Lag 2005:683** (ändr. g. **Lag 2008:649**).

Ang. delgivning se **33**; och därunder inf. **Delgivningslag (2010:1932)** – Ang. kopia av beslut om inhibition till kronofogdemyndigheten se **F 1981:967 8 §** efter **17:**.

Ang. 2 st. **H 1989:754** – När HovR i visst fall avgjort faderskapsmål enl. 2 st. beviljades resning **H 1994:42** – 2 st. ej tillämpligt på skadestandsfrågan i brottmål därför att prövningstillstånd vägrats i ansvarsfrågan **H 1996:724**.

9 § Om inte klagandens yrkande medges, skall motparten i sin svarsskrivelse yttra sig över de grunder för överklagandet som klaganden har anfört och ange de omständigheter han eller hon själv vill anföra.

Skrivelsen skall innehålla uppgift om de bevis parten åberopar och om vad som skall styrkas med varje bevis. Om en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte har lagts fram tidigare, skall parten i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till det. Skriftliga bevis som inte har lagts fram tidigare skall ges in samtidigt med svarsskrivelsen. Vill parten att det skall hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, skall han eller hon ange det och skälen till detta. Parten skall också ange om han eller hon vill att klaganden skall infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten. **Lag 2005:683**.

Jfr **25, 27** och **28 §§** samt **49:9 1 st**.

10 § Hovrätten skall sända över svarsskrivelsen till klaganden.

Om det behövs, får hovrätten besluta om ytterligare skriftväxling under förberedelsen. Hovrätten får också meddela närmare bestämmelser om skriftväxlingen och därvid bestämma i vilket avseende parten skall yttra sig. En part får föreläggas att ge in mer än en skrivelse endast om det finns särskilda skäl.

Under förberedelsen får sammanträde hållas, om det behövs för en ändamålsenlig handläggning av målet. I fråga om ett sådant sammanträde tillämpas bestämmelserna i **16 §** första stycket och andra stycket första mening, **21 §** första stycket första meningen och **22 §**. **Lag 2005:683**.

11 § Hovrätten bör verka för att parterna förliks eller på annat sätt uppnår en samförstånds lösning, om det är lämpligt med hänsyn till målets beskaffenhet och övriga omständigheter.

Rätten får vid tillämpning av första stycket, i ett mål där förlikning om saken är tillåten, besluta om särskild medling, om parterna samtycker till det. I sådant fall skall rätten förelägga parterna att inställa sig till ett sammanträde inför medlare som förordnas av rätten och ange inom vilken tid medlingen senast skall vara slutförd. Rätten får förlänga tidsfristen om det finns särskilda skäl för det. (Införd g. **Lag 2011:861**.)

Förutv. **11 §** upph. g. **Lag 2005:683**.

12 § Om hovrätten anser att det behövs, skall hovrätten besluta att yttrande av sakkunnig inhämtas, skriftligt bevis läggs fram, föremål tillhandahålls för syn eller besiktning, bevis tas upp utom huvudförhandlingen eller någon annan förberedande åtgärd företas.

Om en part vill att en åtgärd enligt första stycket skall företas, skall han så snart som möjligt begära det hos hovrätten.

I fråga om hovrättens skyldigheter under förberedelsen skall 42 kap. 8 § andra stycket tillämpas. **Lag 1994:1034.**

12 a § Om det är till fördel för handläggningen av målet, bör hovrätten göra en skriftlig sammanställning av parternas yrkanden och invändningar samt de omständigheter som dessa grundas på. Rätten får förelägga parterna att lämna underlag för sammanställningen. Parterna skall innan förberedelsen avslutas beredas tillfälle att yttra sig över sammanställningen. (Införd g. **Lag 1999:84.**) **Lag 2005:683.**

12 b § I 56 kap. 13–15 §§ finns bestämmelser om att hovrätten får hänskjuta en fråga till prövning av Högsta domstolen. (Införd g. **Lag 2016:37.**)

13 § Hovrätten får avgöra målet utan huvudförhandling, om klagandens ändringsyrkande har medgetts eller om det är uppenbart att överklagandet är ogrundat.

Om saken kan utredas tillfredsställande får hovrätten även i andra fall avgöra målet utan huvudförhandling,

1. om parterna har begärt att målet ska avgöras utan huvudförhandling, eller
2. om ingen av parterna, sedan fråga väckts om avgörande utan huvudförhandling, haft någon invändning mot detta.

Ett mål får alltid avgöras utan huvudförhandling, om en sådan förhandling är obehövlig.

För prövning som inte avser själva saken behöver huvudförhandling inte hållas. **Lag 2021:1095.**

Ang. äldre lydelse: **H 1950:254**, **1956:550**, **1971:317**, **1972:388**, 578 – Ang. mål enl. miljöbalken se **MB 23:6** – Ang. expropriationsmål se **Expropriationslag (1972:719) 5:29**. Bih.

Ang. 1 st. **H 1989:754** anm. vid 8 § – HovR, som tillämpat tidigare regel ang. viss värdegräns, ansågs ha bort hålla förhandling på parts begäran; Europadomstolens praxis återopad av HD **H 1994:290** – Ang. 3 st. **H 1988:106**, **1997:121** – Innebar avgörande utan huvudförhandling fel handläggningsform? **H 1998:50** anm. även vid 23 §.

14 § Innan ett mål avgörs utan huvudförhandling, skall parterna, om det inte är uppenbart att de redan har slutfört sin talan, beredas tillfälle att göra det. **Lag 1994:1034.**

H 1981:441.

15 § Om inte målet enligt 13 § avgörs utan huvudförhandling, skall hovrätten bestämma tid för sådan förhandling. Tiden skall om möjligt bestämmas efter samråd med parterna. För behandling av en rättegångsfråga eller sådan del av saken som får avgöras särskilt får huvudförhandling sättas ut även om målet i övrigt inte är färdigt för huvudförhandling. **Lag 1994:1034.**

16 § Till huvudförhandlingen skall parterna kallas.

Klaganden skall föreläggas att inställa sig vid påföljd att överklagandet annars förfaller. Skall han infinna sig personligen, skall hovrätten också upplysa honom om bestämmelsen i 21 § första stycket andra meningen. Om det är av betydelse för målets handläggning eller utredning att motparten inställer sig eller om denne är skyldig att infinna sig personligen, skall han föreläggas vite. Föreläggs motparten inte vite, skall han upplysas om att målet kan komma att avgöras även om han uteblir.

Hovrätten skall också bestämma vilka vittnen och sakkunniga som skall kallas till huvudförhandlingen. Parterna skall underrättas om beslutet. **Lag 1999:84.**

Ang. skyldighet för part att infinna sig personligen se **11:5**.

17 § I övrigt skall det som sägs i 43 kap. 1–6 §§, 8 § andra stycket och 10–14 §§ tillämpas i fråga om huvudförhandling i hovrätten. Reglerna i 16 § i detta kapitel skall dock tillämpas i fråga om kallelser till huvudförhandling som återupptas efter uppehåll och förelägganden för parterna. **Lag 2005:683.**

Materiell processledning i hovrätt **H 2017:1086.**

18 § Vid huvudförhandlingen skall den överklagade domen redovisas i den omfattning det behövs. Klaganden skall ange i vilken del domen överklagas och den ändring i domen som yrkas. Motparten skall ange om yrkandet medges eller bestrids.

Därefter skall, om inte hovrätten anser något annat lämpligare, först klaganden och sedan motparten utveckla sin talan. Varje part skall yttra sig över vad den andra parten anfört. Om förhandlingen äger rum trots att klagandens motpart uteblivit, skall hovrätten se till att det som denne anfört läggs fram ur handlingarna i den utsträckning det behövs.

Framställningar enligt första och andra styckena får ske genom hänvisningar till handlingar i målet, om rätten finner det lämpligt. **Lag 2005:683.**

Materiell processledning vid huvudförhandling i HovR? **H 2014:212.**

19 § Sedan parterna utvecklats sin talan, ska bevisningen läggas fram. Om huvudförhandlingen hålls trots att klagandens motpart uteblivit, ska hovrätten se till att den bevisning som han eller hon lagt fram i tingsrätten

skall också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade skall infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten. **Lag 2005:683.**

10 § Hovrätten skall sända över svarsskrivelsen till klaganden. Uppgift om målsägandes eller vittnens ålder, yrke och bostadsadress som saknar betydelse för åtalet skall inte framgå av de handlingar som sänds över till den tilltalade i mål om allmänt åtal.

Om det behövs, får hovrätten besluta om ytterligare skriftväxling under förberedelsen. Hovrätten får också meddela närmare bestämmelser om skriftväxlingen och därvid bestämma i vilket avseende parten skall yttra sig. En part får föreläggas att ge in mer än en skrivelse endast om det finns särskilda skäl.

Under förberedelsen får sammanträde hållas, om det behövs för en ändamålsenlig handläggning av målet. I fråga om ett sådant sammanträde tillämpas bestämmelserna i 16 § första stycket och andra stycket första meningen, 21 § första stycket första meningen och 22 §. Hovrätten får besluta att den som är anhöllen eller häktad skall inställas till sammanträdet. **Lag 2005:683.**

11 § Hovrätten ska vid förberedelsen se till att inget onödigt dras in i målet samt genom frågor och påpekanden verka för att yrkanden och inställningar samt grunderna för dessa blir klarlagda och att parterna anger vilken bevisning de vill åberopa. (Införd g. **Lag 2022:791.**)

Förutv. 11 § upphävd g. **Lag 2005:683.**

12 § Om hovrätten anser att det behövs, ska hovrätten besluta att

1. ett yttrande av en sakkunnig hämtas in,
2. ett skriftligt bevis läggs fram,
3. ett föremål tillhandahålls för syn eller besiktning,
4. ett bevis tas upp utom huvudförhandlingen, eller
5. någon annan förberedande åtgärd vidtas.

Om en åtgärd enligt 23 kap. behöver vidtas i mål om allmänt åtal, får hovrätten på yrkande av en part meddela åklagaren föreläggande om det.

Om en part vill att en åtgärd enligt första eller andra stycket ska vidtas, ska han eller hon så snart som möjligt begära det hos hovrätten. **Lag 2022:791.**

13 § Hovrätten får avgöra målet utan huvudförhandling, om det är uppenbart att överklagandet är ogrundat.

Om saken kan utredas tillfredsställande får hovrätten avgöra målet utan huvudförhandling,

1. om åklagaren har överklagat endast till den tilltalades förmån,
2. om endast den tilltalade har överklagat och hans eller hennes ändringsyrkande godtas av motparten,
3. om det inte finns anledning att döma den tilltalade till ansvar eller döma ut påföljd eller döma till annan påföljd än böter eller villkorlig dom eller sådana påföljder i förening,
4. om parterna har begärt att målet ska avgöras utan huvudförhandling, eller
5. om ingen av parterna, sedan fråga väckts om avgörande utan huvudförhandling, haft någon invändning mot detta.

Om en part har begärt huvudförhandling i fall som avses i andra stycket 1–3, ska sådan hållas, om det inte är obehövligt.

Med de påföljder som anges i andra stycket 3 likställs vite och, om det inte samtidigt är fråga om förverkande av villkorlig medgivnen frihet från fängelsestraff, beslut enligt 34 kap. 3 § brottsbalken. Det som sägs i andra stycket 3 om villkorlig dom gäller inte villkorlig dom som förenas med föreskrift om samhällstjänst.

Om överklagandet avser även annat än ansvar, får målet avgöras utan huvudförhandling endast om denna talan enligt 50 kap. 13 § får prövas utan huvudförhandling.

För prövning som inte avser själva saken behöver huvudförhandling inte hållas. **Lagar 2016:37, 492.**

Ang. äldre lydelse av denna §: **H 1968:188** – Fråga om HovR ägt avgöra bötesmål utan huvudförhandling (jfr **35:13 2 st.**) **H 1981:346, 1984:181, 1987:74** – **ERD** Ekbatani mot Sverige (1988), Helmers mot Sverige (1991), Jan-Åke Andersson mot Sverige (1991), Fejde mot Sverige (1991) (frågor om muntlig förhandling i hovrätt) – Fråga om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande avser ej själva saken **H 1973:749** – Ang. numera 1, 3 och 5 st. **H 1986:432** (grovt rättegångsfel att i visst fall avgöra ett mål utan huvudförhandling), **1988:572 (do)** – Ang. 3 st. **H 1988:92** – Ang. förverkande se **H 1976:315** anm. vid **55:11** – Ang. 2 st. p. 3 **H 1994:106** anm. vid **55:11**.

Brottmål i vilket enskilt anspråk skulle prövas fick i visst fall inte avgöras utan huvudförhandling **H 2020:652**.

14 § Innan ett mål avgörs utan huvudförhandling, skall parterna, om det inte är uppenbart att de redan har slutfört sin talan, beredas tillfälle att göra det. **Lag 1994:1034.**

H 1980:299 – Grovt rättegångsfel att, sedan utsatt huvudförhandling inställts och parterna underrättats om att de senare skulle få ny kallelse, avgöra målet på handlingarna utan att ge parterna tillfälle att slutföra sin talan **H 1981:995** – Likaså att HovR underlåtit att, innan mål avgjorts på handlingarna, lämna parterna tillfälle att slutföra sin talan **H 1992:517**.

15 § Om inte målet enligt 13 § avgörs utan huvudförhandling, skall hovrätten bestämma tid för sådan förhandling. Tiden skall om möjligt bestämmas efter samråd med parterna. För behandling av en rättegångsfråga eller sådan del av saken som får avgöras särskilt får huvudförhandling sättas ut även om målet i övrigt inte är färdigt för huvudförhandling.

Om den tilltalade är häktad, skall huvudförhandling hållas inom fyra veckor efter utgången av den tid som anges i 2 §, om det inte till följd av åtgärder som avses i 12 § eller andra omständigheter är nödvändigt med längre uppskov. Har den tilltalade häktats efter utgången av den tid som anges i 2 §, skall tiden räknas från den dag han häktades. **Lag 1994:1034.**

Jfr **RP 19 §** och **Lag (1964:167)** med särskilda bestämmelser om aukt lagöverträdare 29 §, inf. efter **23:**.

16 § Till huvudförhandlingen skall parterna kallas.

En enskild klagande skall föreläggas att inställa sig vid påföljd att överklagandet annars förfaller. Skall han